

**OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA
NOUDATETTAVAT PERIAATTEET
RANUAN KUNNASSA
1.1.2019 ALKAEN**

Hyväksytty/päivitetty:

Yhteistyöryhmä	käsittely 18.1.2019
Kunnanhallitus	käsittely 21.1.2019

1. OPPISOPIMUSKOULUTUS

1.1. Ammatillisen koulutuksen reformin tuomat muutokset

Ammatillisen koulutuksen reformi mahdollistaa opiskelijoille joustavia opintopolkuja, lisää työpaikalla tapahtuvaa oppimista sekä uudistaa tutkintorakenteita ja osaamisperusteisuutta. Tulevaisuuden työelämä haastaa uudenlaisen osaamiseen ja ammattitaitoon – entistä pienemmillä taloudellisilla resursseilla.

Uusi koulutussopimus -käsite ja uudistunut oppisopimus nostavat työpaikalla tapahtuvan oppimisen tasavertaiseksi mahdollisuudeksi oppilaitosmuotoisten opiskeluiden rinnalle. Osaamista hankitaan kunkin opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaan, joko työssä tai koulun penkillä.

1.2. Mikä on oppisopimus?

Oppisopimusopiskelulla tarkoitetaan työpaikalla tapahtuvaa oppimista sekä opintoja täydentämistä tietopuolisilla, ammatillisilla opinnoilla oppilaitoksessa. Oppisopimus laaditaan yhdessä opiskelijan, työnantajan ja koulutuksen järjestäjän kanssa. Oppisopimuksen ajalle tehdään työsopimus. Koulutusta suunniteltaessa otetaan huomioon työpaikan ja opiskelijan tarpeet. Opintojen alussa opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskeluohjelma, jossa huomioidaan mm. aikaisempi koulutus ja työkokemus sekä muut erityistarpeet. Oppisopimuksen voi solmia myös tutkinnon osiin tai sitä pienempiin kokonaisuuksiin. Opiskelijalle voi tarjota oppisopimuspaikan esim. kesätöiden ajaksi. Huomioitava on, että tutkinnon mukaisia työtehtäviä tulee olla oppisopimuskoulutuksen aikana keskimäärin vähintään 25 h/viikko.

Oppisopimuskoulutuksen rakenne muodostuu seuraavasti:

- Työpaikalla järjestettävä koulutus on noin 80% → Oppisopimusopiskelija on yksi työntekijöistä ja oppii työtä tehden
- Opetus koulutuksen järjestäjän oppimisympäristöissä noin 20% → Tukee ammattitaidon kehittymistä ja uusi osaaminen sidotaan kiinteästi organisaation toimintaan.

Oppisopimuskoulutuksen tutkinnonalat ovat seuraavat:

- Ammatilliset tutkinnot:
- Perustutkinto (2-3 vuotta)
- Ammattitutkinto (1,5-2 vuotta)
- Erikoisammattitutkinto (1,5-2 vuotta)
- Tutkinnon osa/osia
- Muu ammatillinen koulutus (ammattitaitoa syventävä tai täydentävä)
- Oppisopimuksella voi suorittaa loppuun jo aloitetun ammatillisen tutkinnon.

Oppisopimuskoulutus edellyttää

- Työ- tai virkasuhdetta alan työpaikassa koko koulutuksen ajan → pääsääntöisesti normaali koeaika
- Koulutustavoitteen mukaisia työtehtäviä

- Alan työehtosopimuksen noudattamista ja palkan maksamista oppisopimusopiskelijalle
- Työpaikkaohjaajan nimeämistä koko koulutuksen ajalle.

Tutkinnon suorittaminen

- Opiskelija näyttää osaamisensa aidoissa työelämätilanteissa saadakseen tutkintotodistuksen
- Opiskelijan aiempi osaaminen, esimerkiksi työkokemus ja harrastukset, huomioidaan osana tutkintoa.

2. OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA NOUDATETTAVAN PERIAATTEET

2.1. Oppisopimuskoulutuksen tarveharkintaisuus

Oppisopimuskoulutuksen käynnistämisen lähtökohtana on aina työntäjän todellinen tarve tai peruste. Oppisopimus on erinomainen työkalu sekä henkilöstön lisä- ja täydennyskoulutukseen, että työllisyyden hoitoon. Oppisopimuksen suunnittelu etenee yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Keskeisiä toimijoita ovat työnantaja (Ranuan kunnan eri yksiköt), opiskelija/työntekijä, kunnan työllistämisyksikkö, koulutuksen järjestävä oppilaitos ja mahdollisesti myös KELA ja TE-toimisto. Oppisopimusta harkittaessa on aina varmistettava, että työpaikalta/työyksiköstä löytyvät opiskelua vastaavat työtehtävät ja ”vakanssi”, tarpeelliset työskentelyvälineet sekä palkkaukseen valtuuston vahvistamat määrärahat ja riittävä ohjaajaresurssi.

2.2. Oppisopimuskoulutuksen kohderyhmät

Oppisopimuksella voidaan kouluttaa nykyistä henkilöstöä tai rekrytoida työvoimaa seuraavissa tilanteissa:

- Kunnan vakituinen henkilöstö:
 - Uudelleenkoulutus/alanvaihto palvelurakennemuutoksessa tai työkyvyttömyystilanteessa
 - Jatkokoulutus/ammattiin pätevytyminen
 - Täydennyskoulutus esim. tutkinnon osat.
- Muu rekrytoitava/palkattava henkilöstö:
 - Palkkatuella työllistettävät henkilöt
 - Määräaikainen työvoimatarve tai työvoimatarve, johon kouluttautunutta työvoimaa on vaikea löytää
 - Koko tutkinto tai tutkinnon osa(t)
 - Harkintaan perustuva koulutus.

Kun oppisopimuskoulutettava henkilö työllistetään (palkkatuki, määräaikainen tai kausiluonteinen tehtävä) organisaation ulkopuolelta, työllistämisyksikkö arvioi kriteerien täyttymistä seuraavasti:

- Amatillinen tutkinto puuttuu tai tutkinto on vanhentunut
- Keskeytyneitä opintoja esimerkiksi oppilaitosmuotoisina opintoina

- Osallistuminen aiemmin välityömarkkinoiden toimenpiteisiin muun muassa kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun tai palkkatuettuun työhön
- 300 päivää työmarkkinatukea
- Työelämä- ja opiskeluvalmiudet ja itsenäinen opiskeluote. Nuorten osalta arvio toteutetaan opinto- ja/tai ammatinvalinnan tai terveydenhuollon ohjauksen kautta.

Oppisopimuskoulutuksen perusteena voivat olla myös seuraavat tekijät:

- Toimialan/yksikön todellinen henkilöstötarve
- Mahdollinen jatkotyöllistyminen oppisopimuksen jälkeen Ranuan kunnan palvelukseen
- Ammatillisen pätevyyden saaminen
- Aiemmin keskeytyneen tutkinnon loppuunsaattaminen
- Muut henkilön työllistymiseen tai urapolkuun liittyvä peruste (työllistetty).

2.3. Oppisopimuskoulutukseen hakeminen ja oppisopimuskoulutuksesta päättäminen

Oppisopimuskoulusta voidaan käyttää henkilöstön rekrytointitilanteessa, työllisyyden tukemisessa ja olemassa olevan henkilöstön täydennys- ja lisäkoulutuksessa. Oppisopimuskoulutusta voidaan käyttää uudelleen koulutusmuotona mm. työkyvyttömyys- ja rakennemuutostilanteissa. Kunnassa työllistämistoimenpiteissä olevat (palkkatuettu työ, työkokeilu, kuntouttava työtoiminta) henkilöt voivat jatkaa kunnan palveluksessa oppisopimuksella. Vakuutusyhtiö voi etsiä työkokeilupaiikkaa alanvaihtajalle, jolloin työllistämisyksikkö voi esittää oppisopimuskoulutusmahdollisuutta kuntoutustuella.

Opiskelija voi myös tiedustella oppisopimuspaikkaa Ranuan kunnan työyksiköistä.

Oppisopimuskoulutus edellyttää opiskelijalta perusvalmiuksia, kuten itsenäistä opiskeluetta ja oma-aloitteisuutta. Motivaatiota, koulutusvalmiuksia sekä osaamista ja voimavaroja voidaan selvittää esimerkiksi työkokeilun tai kuntouttavan työtoiminnan avulla ennen oppisopimuskoulutuksen aloittamista.

Henkilön kyvyt ja voimavarat on kartoitettava ennen koulutuksen käynnistämistä. Työnantaja ja työntekijä sitoutuvat sopimuksen tehdessään työsuhteeseen koko oppisopimuskoulutuksen tai tutkinnon osan ajalle. Opiskelijan perusvalmiuksia ja opiskelussa tarvittavia voimavaroja selvitetään kyselylomakkeen ja haastattelun avulla.

Oppisopimuskoulutuksesta päättää yksikön esimies. Ennen oppisopimuskoulutuksen hyväksymistä esimies varmistaa, että oppisopimusopiskelijan **palkkaamiseen on todellinen tarve ja palkkauskustannuksiin on käytettävissä valtuuston vahvistama määräraha sekä pyytää lausunnon henkilöstöpäälliköltä.**

Jos oppisopimuskoulutettava henkilö työllistetään organisaation ulkopuolelta, työllistämisyksikkö arvioi opiskelijan perusvalmiuksiin liittyvien kriteerien täyttymisen ja muut oppisopimuskoulutuksen edellytykset sekä varmistaa, että palkkauskustannuksiin on käytettävissä valtuuston vahvistama määräraha ja/tai muu rahoitus (mm. palkkatuki). Päätöksen oppisopimuskoulutuksesta tekee kunnanjohtaja hallintojohtajan esityksestä.

2.4. Oppisopimuskoulutuksessa noudatettavat periaatteet ja palkkaus

Opiskeluun liittyvät opinto- ja kirjalliset tehtävät tehdään vapaa-ajalla.

Koulutuspäivät ovat pääsääntöisesti palkattomia. Työnantaja voi harkita palkan maksamista koulupäiviltä kunnan vakituiselle työntekijälle tilanteessa, kun on kyse 1) työkyvyttömyyden vuoksi tapahtuvasta alanvaihdosta tai 2) palvelurakenteen muutokseen/tuleviin muutoksiin valmistavasta koulutuksesta (koulutuspäivistä ei aiheudu sijaiskustannuksia) tai työllistämistoimenpiteisiin perustuvasta koulutuksesta.

Oppisopimusopiskelijan palkkaus:

- Pääsääntöisesti työllistävä yksikkö maksaa oppisopimuskoulutettavan palkan.
- Palkkatukeen oikeutetulle ja työllistämisen kautta koulutettavalle voidaan kytkeä TE-toimiston maksama palkkatuki osaksi palkkaa.
- Vaikeammin koulutettavan palkka voidaan maksaa kunnan työllistämiseen varatuista määrärahoista.
- **Palkka maksetaan alan työehtosopimuksen hinnoittelun ja tehtävän vaativuudenarvioinnin mukaisesti.**

Kaikki henkilöstöetuudet ja -velvollisuudet koskevat myös oppisopimustyöntekijää.

Matkakustannukset korvataan oppisopimustoimistosta, jos koulumatka on yli 10 kilometriä kotoa oppilaitokseen (maksetaan, vaikka koulupäivät olisivat palkallisia). Mikäli lähiovetuspäivät ovat palkattomia, maksetaan myös päiväraha ja perheavustus, jos huollettavana on alle 18-vuotias lapsi/lapsia.

2.5. Työpaikkaohjaajan rooli ja nimeäminen

Työpaikkaohjaaja nimetään siitä yksiköstä, jossa oppisopimusopiskelija työskentelee. Työpaikkaohjaajan tehtäviin kuuluu suunnitella, ohjata ja arvioida opiskelijan oppimista työpaikalla. Työpaikkaohjaaja vastaa opiskelijan perehdyttämisestä ja työtehtäviin tutustumisesta, tukee ja auttaa oppimistehtävien tekemisessä ja tarpeen mukaan valtuuttaa muita henkilökunnan jäseniä ohjaamaan ja opastamaan työtehtävien teossa.

Työpaikkaohjaajan tehtävät sisällytetään ohjaajan työnkuvaan. Tehtävät järjestellään yksikössä sisäisesti niin, että ohjaukseen on käytävissä riittävä resurssi normaalin työajan puitteissa. Ohjauksesta ei suoriteta erillistä korvausta.

2.6. Lisätietoja oppisopimuskoulutuksesta antavat

Oppisopimuskoulutuksesta lisätietoja antavat oppisopimuskoulutettavan oppilaitos ja opettajat, kunnan työllisyyskoordinaattori sekä henkilöstöpäällikkö.

Lisätietoja: www.oppisopimus.fi, www.ohjaan.fi